

Sygn. akt IV U 191/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: stażysta Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania A. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 7 stycznia 2014 roku nr (...)

w sprawie A. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się A. N. emeryturę od dnia (...)

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego się A. N. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 191/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 kwietnia 2014 r.

Decyzją z dnia 07.01.2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił A. N. przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. W uzasadnieniu swej decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie spełnia przesłanek przyznania świadczenia emerytalnego określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 z póź. zm.), bowiem nie udokumentował 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymienionej w wykazie A bądź B stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.), a tylko 10 lat, 10 miesięcy i 4 dni.

Odwołanie od decyzji wniósł A. N., który podniósł, że pracował w warunkach szczególnych jako kierowca samochodów ciężarowych pow. 3,5 tony w okresie zatrudnienia w: (...) od 09.09.1976 r. do 19.04.1977 r., Spółdzielni (...) od 20.04.1977 r. do 31.03.1982 r., Wojewódzkim Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w T. od 01.03.1985 r. do 31.07.1990 r. i Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. w T. od 01.10.1990 r. do nadal. Sporne okoliczności zamierza wykazać zeznaniami świadków.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. N. urodzony w dniu (...), ukończył 60 lat i legitymuje się ponad 27-letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Organ rentowy uznał za udowodniony okres 10 lat, 10 miesięcy i 4 dni pracy w szczególnych warunkach tj. w okresie od 02.09.1971 r. do 14.07.1973 r. jako monter aparatury chemicznej, od 27.07.1973 r. do 23.04.1974 r. jako rzemieślnik zatrudniony w (...), od 01.10.1990 r. do 31.12.1998 r. jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony. Odwołujący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. W dniu 09.12.2013 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o emeryturę.

Dowód: wniosek z dnia 09.12.2013 r. –k. 1-2 ar czII.

Odwołujący w okresie od 09.09.1976 r. do 19.04.1977 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Oddział (...) w T. na stanowisku kierowcy. Odwołujący u tego pracodawcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony marki S., J. i (...). Woził tymi samochodami różne materiały sypkie, przede wszystkim żwir, elementy bloków, cement, drut. Pracował co najmniej po 8 godzin na dobę.

Dowód: zeznania świadka K. K. –k. 17v as,

zeznania świadka W. C. –k.18 as,

świadcstwo pracy z dnia 19.04.1977 r. – akta rentowe,

akta osobowe,

W okresie od 01.04.1982 r. do 30.09.1990 r. odwołujący pracował w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w T. na stanowisku kierowca. Początkowo jeździł samochodem osobowym, a po powstaniu wydziału zaopatrzenia i zakupie samochodu ciężarowego marki (...) od 01.03.1985 r. do 31.07.1990 r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze jeździł samochodami ciężarowymi pow. 3,5 tony marki (...). Pracował co najmniej po 8 godzin na dobę. Zaopatrywał wszystkie spółdzielnie na terenie byłego województwa (...) w materiały budowlane. Pracę wykonywał w sposób stały. Pod koniec zatrudnienia tj. od dnia 01.08.1990 r. po sprzedaży samochodu marki S. odwołujący pracował jako magazynier.

Dowód: akta osobowe w tym pismo z dnia 04.02.1985 r.

zeznania świadka A. S. –k. 18 as,

zeznania świadka J. G. –k. 18v as,

świadcstwo pracy z dnia 28.09.1990 r. – akta rentowe,

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków K. K. i W. C. bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w okresie od 09.09.1976 r. do 19.04.1977 r. odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Oddział (...) w T. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony. Pracę w tym charakterze wykonywał w wymiarze pełnego etatu, stale, każdego dnia w wymiarze co najmniej 8 godzin dziennie. Świadkowie pracowali z odwołującym na przestrzeni całego spornego okresu i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego we wskazanym okresie.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków zeznania świadka A. S. i J. G. bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w okresie zatrudnienia w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w T. w okresie od

01.03.1985 r. do 31.07.1990 r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jeździł samochodami ciężarowymi pow. 3,5 tony marki (...). Pracował co najmniej po 8 godzin na dobę. Zaopatrywał wszystkie spółdzielnie na terenie byłego województwa (...) w materiały budowlane. Pracę wykonywał w sposób stały. Świadczenie pracowali z odwołującym na przestrzeni całego spornego okresu i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego we wskazanym okresie.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów zalegających w aktach rentowych odwołującego, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc. Sąd uznał za wiarygodne świadectwa pracy odwołującego z tym że uznał, iż okoliczność, że stanowisko odwołującego zostało określone jako kierowca, a nie kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony to niedokładność ze strony pracowników, którzy sporządzali te świadectwa. Takie ustalenia wynikają z analizy całokształtu materiału dowodowego, w tym akt osobowych i zeznań świadków.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy A. N. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

W sytuacji więc gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach zaświadczenia z zakładu pracy nie pozbawia to go możliwości udowodnienia tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

Jak wyjaśnił bowiem Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85, w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239).

Odwołujący domagał się uwzględnienia jako okresu pracy w warunkach szczególnych okresu od dnia 09.09.1976 r. do dnia 19.04.1977 r. kiedy pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w T. na stanowisku kierowcy. W oparciu o zeznania świadków oraz dokumentację pracowniczą Sąd ustalił, że odwołujący u tego pracodawcy pracował stale w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony marki S., J. i (...). Woził tymi samochodami różne materiały sypkie, przede wszystkim żwir, elementy bloków, cement, drut. Pracował co najmniej po 8 godzin na dobę.

Ponadto Sąd ustalił, że odwołujący w trakcie zatrudnienia w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w T. w okresie od 01.03.1985 r. do 31.07.1990 r. stale i w pełnym wymiarze jeździł samochodami ciężarowymi pow. 3,5 tony marki (...). Natomiast wcześniej u tego pracodawcy pracował jako kierowca samochodu osobowego i później tj. od 01.08.1990 r. pracował jako magazynier.

Praca na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, została zaliczona, zgodnie z wykazem A dział VIII pkt. 2, będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Po uwzględnieniu wyżej wskazanych okresów pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony tj. od 09.09.1976 r. do 19.04.1977 r. i od 01.03.1985 r. do 31.07.1990 r. oraz wcześniej uznanego okresu wykonywania pracy w szkodliwych warunkach w wymiarze 10 lat, 10 miesięcy i 4 dni odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat. Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm). A. N. osiągnął bowiem wiek 60 lat (...)posiada wymagany okres zatrudnienia ponad 27 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornych okresów pracy w warunkach szczególnych tj. od 09.09.1976 r. do 19.04.1977 r. i od 01.03.1985 r. do 31.07.1990 r. jako pracy w warunkach szczególnych i po doliczeniu ich do już uznanych okresów pracy w warunkach szczególnych legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd działając na mocy wskazanych wyżej przepisów prawa zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał w pkt. I wyroku odwołującemu prawo do emerytury od dnia (...) r. tj. od osiągnięcia 60 roku życia. Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 kpc.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania Sąd zasądził w pkt. II. wyroku od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania – zastępstwa procesowego na podstawie § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm)